Universal Declaration of Human Rights - Serbian (Cyrillic)

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, http://www.unicode.org/udhr.

ОПШТА ДЕКЛАРАЦИЈА О ПРАВИМА ЧОВЕКА

УВОД

Пошто је признавање урођеної достојанства и једнаких и неотуђивих права свих чланова људске породице темељ слободе, правде и мира у свету;

йошто је нейоштовање и йрезирање йрава човека водило варварским йостуйцима, који су вређали савест човечанства, и йошто је стварање света у којем ће људска бића уживати слободу їовора и веровања и бити слободна од страха и немаштине йроглашено као највиша тежња свакої човека;

йошійю је бийно да йрава човека буду зашійні́тена йравним сисійемом како човек не би био йриморан да као крајњем излазу йрибеїне йобуни йройшв йшраније и уїњейшавања;

йошто је битно да се йодстиче развој йријатељских односа међу народима;

йошто су народи Уједињених нација у Повељи йоново йроїласили своју веру у основна йрава човека, у достојанство и вредност човекове личности и равнойравност мушкараца и жена и йошто су одлучили да йодстичу друштвени найредак и йобољшају животни стандард у већој слободи;

йошіїю су се државе чланице обавезале да у сарадыи с Уједињеним нацијама обезбеде ойшійе йошійовање и йримену људских йрава и основних слобода;

йошто је ойште схватање ових йрава и слобода од највеће важности за йуно остварење ове обавезе,

ГЕНЕРАЛНА СКУПШТИНА ПРОГЛАШАВА

ОВУ ОПШТУ ДЕКЛАРАЦИЈУ О ПРАВИМА ЧОВЕКА као заједнички домеш који шреба да йосшићу сви народи и све нације да би сваки йојединац и сваки ортан друшшва, имајући ову Декларацију сшално на уму, шежио да учењем и васйишавањем дойринесе йошшовању ових йрава и слобода да би се йосшуйним унушрашњим и међународним мерама обезбедило њихово ойшше и сшварно йризнање и йошшовање како међу народима самих држава чланица, шако и међу народима оних шеришорија које су йод њиховом уйравом.

Члан 1.

Сва људска бића рађају се слободна и једнака у досшојансшву и йравима. Она су обдарена разумом и свешћу и йреба једни йрема друџима да йосшуйају у духу брайсива.

Члан 2.

Сваком ūрийадају сва йрава и слободе йроглашене у овој Декларацији без икаквих разлика у йогледу расе, боје, йола, језика, вероисйовести, йолитичкої или другої мишљења, националної или друштвеної йорекла, имовине, рођења или других околности.

Даље, неће се йравийш никаква разлика на основу йолийшчкої, йравної или међународної сйайуса земље или йерийюрије којој неко лице йрийада, било да је она независна, йод сйарайељсйвом, несамоуйравна, или да јој је сувереноси на ма који друй начин оїраничена.

Члан 3.

Свако има йраво на живой, слободу и безбедносй личносйи.

Члан 4.

Нико се не сме држати у ройству или йотчињености: ройство и тр*їовина роблем забрањени су у свим* облицима.

Члан 5.

Нико не сме бийи йодврінуйі мучењу или свирейом, нечовечном или йонижавајућем йосійуйку или казни.

Члан 6.

Свако има йраво да свуда буде йризнай као йравни субјекй.

Члан 7.

Сви су йред законом једнаки и имају йраво без икакве разлике на йодједнаку законску заштиту. Сви имају йраво на једнаку заштиту йротив било какве дискриминације којом се крши ова Декларација и йротив свакої йодстицања на овакву дискриминацију.

Члан 8.

Свако има йраво да їа надлежни национални судови ефикасно шійшійе од дела кршења основних йрава која су му йризнаййа усійавом или законом.

Члан 9.

Нико не сме биши йроизвольно ухайшен, йришворен, ниши йрошеран.

Члан 10.

Свако има йойи́уно једнако йраво на йравично јавно суђење йред независним и нейрисшрасним судом који ће одлучийи о њеїовим йравима и обавезама, и о основаносии сваке кривичне ойи́ужбе йройив њеїа.

Члан 11.

- 1. Свако ко је ойшужен за кривично дело има йраво да буде смашран невиним док се на основу закона кривица не докаже на јавном суђењу на којем су му обезбеђене све тарантије йотребне за њетову одбрану.
- 2. Нико не сме биши осуђен за дела или йройусше који нису йредсшављали кривично дело йо националном или међународном йраву у време када су извршени. Исшо шако не сме се изрицаши шежа казна од оне која се моїла йримениши у време када је кривично дело извршено.

Члан 12.

Нико не сме бийи изложен йроизвољном мешању у йривайни живой, йородицу, сшан или йрейиску, нийи найадима на часій и уїлед. Свако има йраво на законску зашійшійу йройив оваквої мешања или найада.

Члан 13.

- 1. Свако има йраво на слободу крешања и избора сшановања у траницама йоједине државе.
- 2. Свако има йраво да найусий било коју земљу, укључујући власийши, и да се враши у своју земљу.

Члан 14.

- 1. Свако има йраво да йражи и ужива у друйим земљама уйючишйе од йроїањања.
- 2. На ово йраво се нико не може йозвайш у случају їоњења за кривична дела која нису йолийшчкої каракійера или йроїона збої дела која су у суйройносий са циљевима и начелима Уједињених нација.

Члан 15.

- 1. Свако има йраво на држављансійво.
- 2. Нико не сме самовољно биши лишен свої држављансшва ниши йрава да йромени држављансшво.

Члан 16.

- 1. Пунолешни мушкарци и жене, без икаквих оїраничења у йоїледу расе, држављансшва или вере, имају йраво да склойе брак и да оснују йородицу. Они су равнойравни йриликом склайања брака, за време њеїової шрајања и йриликом њеїової развода.
- 2. Брак се закључује само слободним и йойиуним йрисйанком лица која сйуйају у брак.
- 3. Породица је йриродна и основна ћелија друшшва и има йраво на зашшишу друшшва и државе.

Члан 17.

- 1. Свако има йраво да йоседује имовину, сам као и у заједници с друйима.
- 2. Нико не сме биши самовољно лишен имовине.

Члан 18.

Свако има йраво на слободу мисли, савесйи и вере; ово йраво укључује слободу йромене вере или убеђења и слободу да човек, било сам или у заједници с друйима, јавно или йривайно, уйражњава своју веру или убеђење йуйем насиаве, вршења кулиа и обављања обреда.

Члан 19.

Свако има йраво на слободу мишљења и изражавања, што обухвата и йраво да не буде узнемираван збої свої мишљења, као и йраво да тражи, йрима и шири обавештења и идеје било којим средствима и без обзира на границе.

Члан 20.

- 1. Свако има йраво на слободу мирної окуйљања и удруживања.
- 2. Нико не може бийи йриморан да йрийада неком удружењу.

Члан 21.

- 1. Свако има йраво да учествује у уйрављању својом земљом, нейосредно или йреко слободно изабраних йредставника.
- 2. Свако има йраво да на равнойравној основи стуйа у јавну службу у својој земљи.
- 3. Воља народа је основа државне власши; ова воља шреба да се изражава на повременим и слободним изборима, који ће се спроводиши општим и једнаким правом гласа, тајним гласањем или одговарајућим

йосшуйком којим се обезбеђује слобода іласања.

Члан 22.

Свако, као члан друшшва, има йраво на социјално осијурање и йраво да осшварује йривредна, друшшвена и кулшурна йрава неойходна за своје досшојансшво и за слободан развој своје личносши, уз йомоћ државе и међународне сарадње, а у складу с орјанизацијом и средсшвима сваке државе.

Члан 23.

- 1. Свако има йраво на рад, на слободан избор зайослења, на йравичне и задовољавајуће услове рада и на зашийши од незайосленосии.
- 2. Свако, без икакве разлике, има йраво на једнаку йлайу за једнаки рад.
- 3. Свако ко ради има йраво на йраведну и задовољавајућу накнаду која њему и његовој йородици обезбеђује еїзисшенцију која одговара људском досшојансшву и која ће, ако буде йошребно, биши уйошиуњена друшм средсшвима социјалне зашишийе.
- 4. Свако има йраво да образује и да сшуйи у синдикате ради заштите својих интереса.

Члан 24.

Свако има йраво на одмор и разоноду, укључујући разумно оїраничење радної времена и йовремени йлаћени одмор.

Члан 25.

- 1. Свако има йраво на живойни сйандард који обезбеђује здравље и блаїосійање, њеїово и њеїове йородице, укључујући храну, одећу, сійан и лекарску неїу и йойгребне социјалне службе, као и йраво на осиїурање у случају незайосленосійи, болесійи, инвалидносійи, удовишійва, сійаросійи, или друйих случајева їубљења средсійава за издржавање услед околносійи независних од њеїове воље.
- 2. Мајке и деца имају йраво на нарочишо сшарање и йомоћ. Сва деца, рођена у браку или ван њеїа, уживају једнаку социјалну зашшишу.

Члан 26.

- 1. Свако има йраво на школовање. Школовање *шреба да буде бесйлайно бар у основним* и нижим школама. Основна насшава је обавезна. Техничка и сйручна насшава йреба да буде ойшие досйуйна, а виша насшава йреба да буде свима йодједнако йрисйуйачна на основу уйврђених крийеријума.
- 2. Школовање треба да буде усмерено пуном развоју људске личности и јачању поштовања људских права и основних слобода. Оно треба да унапређује разумевање, трпељивост и пријатељство међу свим народима, расним и верским групацијама, као и делатност Уједињених нација за одржавање мира.
- 3. Родишељи имају йрвенсшвено йраво да бирају врсшу школовања за своју децу.

Члан 27.

- 1. Свако има йраво да слободно учествује у културном животу заједнице, да ужива у уметности и да учествује у научном найретку и у добробити која отуда йроистиче.
- 2. Свако има йраво на зашійшійу моралних и майіеријалних инійереса који йроисійичу из било кої научної, књижевної или умейничкої дела чији је он йворац.

Члан 28.

Свако има йраво на друшшвени и међународни йоредак у којем йрава и слободе објављени у овој Декларацији моїу биши йойийуно осшварени.

Члан 29.

- 1. Свако има дужности йрема заједници која једина омоѓућава слободно и йуно развијање његове личности.
- 2. У вршењу својих права и остваривању слобода свако може бити подврћнут само оним отраничењима која су предвиђена законом у циљу обезбеђења нужног признања и поштовања права и слобода друпих и у циљу задовољења правичних захтева морала, јавног поретка и општег благостања у демократском друштву.
- 3. Ова йрава и слободе ни у ком случају не моћу се извршавайш йройшвно циљевима и начелима Уједињених нација.

Члан 30.

Ниједна одредба ове Декларације не може се шумачиши као йраво за ма коју државу, џруйу или лице да йредузима било коју акшивности или да врши било какву радњу усмерену на йоништење йрава и слобода који су у њој садржани.